

# אמונת חיים

גליון שבועי לתורה וחסידות שע"י מוסדות קראלי בארה"ק

גליון טו (תו) ♦ שנה ט

פ' בא ♦ ז שבט ה'תשפב

## דברי אלוקים חיים מרן רבינו הגה"ק זיע"א

ויאמר ה' אל משה בא אל פרעה וגו' ולמען תספר באזני בנך וגו' יבוא משה ואהרן ויאמרו אליו כה אמר ה' אלוקי העברים וגו' כי אם מאן אתה לשלח את עמי הנני מביא מחר ארבה בגבולך.

רבים מהמפרשים תמהו על פרשה זו שלא נזכר בה מה יאמר משה לפרעה בבואו, כי לא נזכר בה דבר מן מכת הארבה, ומשה רבינו אומר לפרעה כי לא נזכר בה דבר מן מכת הארבה, ומשה רבינו אומר לפרעה כה אמר ה' וגו' הנני מביא מחר ארבה בגבולך, וקשה היכן מצינו שאמר לו ה' על מכת הארבה, ועיין בכלי יקר באריכות, וגם יש שכתבו שעל המטה היה כתוב כל המכות ולכן ידע משה שבא עכשיו מכת הארבה, אבל לפי זה תמונה למה ואיך אמר משה בלשון כה אמר ה', דלא מצינו אמירה למשה על זה המכה.

ובאמת מצינו דוגמה לזה להלן בפרשת כי תשא (לב כז) שאמר משה רבינו "כה אמר ה' אלוקי ישראל שימו איש חרבו על ירכו עברו ושובו משער לשער במחנה והירגו איש את אחיו ואיש את רעהו ואיש את קרובו", וקשה דהיכן מצינו שיאמר לו ה' כן, ואם כן איך אמר משה רבינו ע"ה כה אמר ה', ורש"י פירש שה' אמר בתורתו זובח לאלוקים יחרם, וכן הוא במכילתא. ולכן שפיר מה שאמר משה כה אמר ה', כלומר שכך כתוב בתורה. והנה הרמב"ן כתב שם שמה שאמר "כה אמר ה'" אין הכוונה שכן כתוב בתורה במצות זובח לאלוקים יחרם (לעיל כב, יט) כי אין אלו חייבים מיתה מן הדין, אבל הוא מצוה שנאמרה למשה מפי הגבורה ולא כותבה עכ"ל הרמב"ן.

המשך בעמ' ב'

## דברות קודש מרן רבינו עט"ר שליט"א

ויאמר ה' אל משה בא אל פרעה כי אני הכבדתי את לבו (י, יא)

ראוי לדקדק למה נאמר בא אל פרעה, ובמקום אחר נאמר לך אל פרעה. עוד, למה במכת ארבה נאמר כי אני הכבדתי את לבו.

ומבאר הרה"ק בעל הקדושת לוי זי"ע כי הענין הוא שיש שני סוגי ניסים הנעשים לישראל. אחד, שהשם יתברך מעניש את המריעים לישראל ואזי חדלו הרע, שנית שהשם יתברך מהפך לבב השרים ויועצים עליהם לטובה.

והנה באחשורוש לא מצינו שנענש רק המן אבל אחשורוש הפך השם יתברך לבבו לטובה על עמו בית ישראל. וזהו הרמז בתורתנו שהנה כל מכה שימש חודש אחד, ובחצי ניסן היה מכת בכורות, ומכת ארבה היה בתחילה בחצי שבט שלושים יום קודם לפורים.

וזהו הרמז כי אני הכבדתי את לבו, שלבו מסור אצלי ומדה טובה מרובה נמצא אם מסור אצלי להכביד את לבו מכל שכן שאוכל אני להפוך לבב השרים והיועצים לטובה על עמו בית ישראל.

וכמו ששואלין ודורשין שלשים יום קודם כו', כן היה הרמז שלשים יום קודם לפורים שיהפוך לבב אחשורוש לטובה במה שאמר כי אני הכבדתי וכו'. ועל פי זה נפרש בא אל פרעה, כי לכאורה האיך יקרב משה את עצמו לפרעה הרשע. ולזה אמר לו השם יתברך למשה בא אל פרעה, היינו לקרב את עצמו אליו. ואם תאמר האיך אקרב לאדם רשע, אמר כי אני הכבדתי את לבו, ובידי הוא מסור ומדה טובה מרובה ויכול אני להפך טובה על עמי בית ישראל עכ"ל ק.

עוד יבואר שההבדל שבין הביטוי "בא" לבין "לך" הוא - כשאומרים "לך", משמעות הדבר היא שהולכים לדבר שהוא מציאות נפרדת ממני, אני מציאות אחת והדבר אליו אני הולך הינו מציאות נוספת. לעומת זאת כאשר אומרים "בא", לבוא לדבר או לנושא מסויים, משמעות הדבר היא שעלי לבוא ולהיכנס אל הענין הזה, להיות איתו לדבר אחד.

כמו כאשר משה רבינו "בא אל פרעה", הוא התייצב בפניו והודיע לו שיש בורא לעולם, וכי הוא מחוייב לציית לו, ובכך משה רבינו הביא לשבירה בעוצמתו השלילית של פרעה כך גם בכוחנו, אין לנו מה להתפעל מ"פרעה", מהעולם ומצד השלילה, אלא עלינו לראות בכל דבר, מהי ההוראה מהם לעבודת ה' שלנו.

וצריכים שהדברים יחדרו ויחלחלו בנו פנימה, ש"נבוא ונכנס בהם, וכתוצאה מכך גם נפעל בהתאם לכך.

וה"ר שבזכות זה נצא מן המיצר למרחב ושיתהפך הכל לטובה, ונזכה לגאולה האמיתית והשלימה מתוך רחמים וחסדים מגולים אמן.

בס"ד

## מוסדות קראלי בארה"ק

מיסודו של כ"ק מרן אדמו"ר זצוק"ל - בנשיאות מרן רבינו שליט"א

### קול רינה וישועה באהלי צדיקים

בהלל ובהודאה להשי"ת שהחיינו והגיענו לזמן שמחתינו בלב מלא רגשי גיל וחדווה ברינה ובשמחה ובהדרת קודש נתכבד לשגר מלא הטנא ברכות מאליפות ומרובבות קדם נר תפארתינו מאור עינינו מורה דרכינו

### הוד מרן רבינו עט"ר שליט"א

#### לרגל הולדת הבת בשעטומ"צ

יה"ר שמשפיע עת מצוה זו יושפע עלינו ועל כל עם ישראל שפע ברכה והצלחה חיי ארוכי בני חיי ומזוני ורווחי ונזכה להתרוממות קרן התורה והחסידות ולקבלת פני משיח צדקינו בב"א

רבנן ותלמידהון

# פניני חיים

## המשך דא"ח מרבינו הק' זיע"א

ובאמת בתנא דבי אליהו (ח"א פרק ד') כתב מעיד אני עלי שמים וארץ שלא אמר ה' למשה, לעמוד בשער המחנה ולומר מי לה' אלי ולשים איש חרבו על ירכו ולהרוג איש את אחיו ורעהו וקרובו, והוא אמר כה אמר ה', רק שמשו רבינו היה דן בעצמו ואמר אם אומר הרגו (מבלי לומר כה אמר ה') יהיו ישראל דנין קל וחומר ויאמרו לי לא כך למדנו שאם סנהדרין ההורגת פעם אחד בשבוע מחבלנית, ולכן תלה משה בכבודו של מעלה ואמר כה אמר ה' וגו'.

ולכאורה זה מאוד תמוה לומר שח"ו משה רבינו אמר בשם ה' מה שלא אמר לו, אבל לפי הרמב"ן הנ"ל ניחא שכן אמר לו ה' באמירה בעל פה אבל לא בכתיבה, אבל לפי רש"י הוא קאי על זובח לאלוקים יחרם וכן הוא במכילתא, אבל הרמב"ן חולק על זה וכן"ל וצריך עיון.

והנה החזקוני (בפרשה שלנו) כותב על הפסוק כה אמר וגו' שכמה נבואות ומצוות לא נתפרש היכן אמר הקב"ה כגון כאן במכת הארבה וכגון בחצות הלילה (בפסוק לעיל יא, ד) וכגון שימו איש חרבו על ירכו בעגל וכגון זאת חוקת התורה דפרשת פרה אדומה וכגון זה הדבר אשר צוה ה' דפרשת נדרים וכן הרבה שאר נביאים אמרו כמה פעמים כה אמר ה' ולא פירשו היכן אמרן ב"ה, ועל זה נאמר מקיים דבר עבדו עכ"ל, כלומר שה' מקיים דבר עבדיו הק' הנביאים ומקיים דבר עבדיו כאילו הוא אמרם בפיהם וזה בבחינת צדיק גוזר והקב"ה מקיים.

ויוצא לנו שבאמת ה' לא אמר למשה על מכת הארבה כלום ורק משה אמרו מעצמו, וה' הסכים למשה ואמר לו, נטה ירך על ארץ בארבה ויעל על ארץ מצרים וגו' כלומר שה' הסכים לדבריו וצוה לו להביא את הארבה כאשר אמר משה.

ולענ"ד אפשר לומר שה' אמר למשה אני נותן לך את הבחירה כאן ותאמרו לפרעה, ולכן בחר משה להביא את הארבה, ולפי זה היה מותר לו למשה לומר כה אמר ה' וגו' הנני מביא מחר ארבה בגבולך מכיון שה' הסכים לדברי משה מה שבחר להביא ולכן שפיר אפשר לומר כה אמר ה' וגו' ודו"ק.

והנה כתוב כאן בפסוק בא אל פרעה ויש מכות שכתוב בה לך אל פרעה וכתב בעל הטורים לתרץ כי כשהיה אומר לו לילך אליו לביתו היה אומר לו בא וכשהיה אומר לו לילך אליו המימה היה אומר לו לך עכ"ל.

ולהבין זאת אפשר לומר כי כתוב לב מלך ושרים ביד ה' וגו' ולכן כשבא לביתו ששם ניכר מלכותו ולכן אמר לו "בא" שה' יבוא גם כן לפרעה מכיון שהלב של פרעה ניתן ביד ה', אבל כשהיה הולך המימה על הנהר ששם לא ניכר מלכותו לא היה ה' יתברך הולך עם משה לפרעה ולכן אמר לו לך אתה בעצמך לפרעה מפני שאין אני בא אצלו מכיון שאין דינו שם כמלך.

וגם אפשר לומר עוד טעם שבביתו היה לו לפרעה דין מלך אבל לא שהיה הולך המימה אל הנהר משום שהלך בכוונה שלא ידעו שהוא יליד אשה וצריך לילך לנקביו אלא שעשה את עצמו "עבודה זרה" ואמר שהוא לא נצרך לנקביו ואמר גם "לי יאורי ואני עשיתיני", כלומר שבנהר שם הוא היה עבודה זרה, שלו, ולכן לא יכול היה כביכול ה' יתברך לילך לשם שאין השראה השכינה במקום עבודה זרה, ולכן אמר למשה לך בעצמך ואיני יכול ללכת עימך, אבל לביתו שהיה מלך ולא היתה שם עבודה זרה, אמר ה' בוא אל פרעה שגם ה' הולך עימו, כי לב מלכים ושרים ביד ה'.

### המדור לעילוי נשמת

הגה"צ ר' משה ב"ר מרדכי וועבר זצוק"ל

## בא אל פרעה כי אני הכבדתי את לבו

מי שרואה את עצמו "אני" היינו שהוא שלם, הריהו מכביד את לבו ומטמטמו.

(תורת המגיד מזלאטשוב)

### ולמען תספר באזני בנך וכו' וידעתם כי אני ה'

וי"ל דכאשר אדם רוצה להשריש בלב חבירו דבר אמונה או שרוצה להוכיחו צריך מקודם הוא להאמין באותו הדבר בשלימות ולקשט עצמו, ואז יהיו דבריו יוצאים מן הלב ויכנסו ללב, אבל אם לא יחזיק בעצמו את האמונה לא יוכל להשפט אותו על אחרים, חזו ולמען תספר באזני בנך ובן בנך, שכדי לקבוע האמונה בלבבכם צריכים אתם לדעת בעצמכם כי אני ה' ולהאמין באמונה שלימה, ואז תוכלו לקבוע האמונה בלב בניכם (הרה"ק מהר"י מבעלזא זי"ע)

### בנערינו ובזקנינו נלך

י"ל בנערינו שיהיו דעה נכונה כמו זקנינו נלך, והקדימם בראש כי הזינים ילכו בשפלות רוח אחרים כאילו מנעורים עדיין ממעשים טובים

(כ"ק אדמו"ר זי"ע ב' חוקי חיים)

### ועבדת את העבודה הזאת בחודש הזה

זה העבודה דייקא שיש עכשיו לפניך, כי אולי לא באת לזה העולם רק בשביל זה העבודה, או אולי אין לך עוד בעולם רק העבודה הזאת, והזאת רומז שהוא עבור השכינה הקדושה שנקראת זאת בחודש הזה לשון חדש, דהיינו בזמן שנתחדש לך הן עת לטוב, והן להיפך ח"ו, וכן יש לומר המכוון העבודה הזאת שקבלת עליך שלא תשנה ולא תסור מדרכי עבודתך שקבלת עליך, כי זה כלל גדול בעבודת ה' שהעבודה שקיבל על עצמו לא יניח בשום אופן ח"ו אפילו יעבור עליו מה בבחינת אחזתיו ולא ארפנו, ואם לפעמים אי אפשר לו לקיים הכל ינקוט מקצת ממנו או מה שיכול כדי שבכח זה יחזור לבחינתו הקודמת, היה מקובל מצדיקים הקודמים בדוק ומנוסה

(שומרי אמונים מאמר הביטחון פי"ג)

### קדש לי כל בכור פטר כל רחם וכו'

בכור הוא המחשבה, שהיא תחילת הדיבור והמעשה, זה קדש לי כל בכור, היינו שתקדש כל המחשבות, ואיזה מחשבות העיקרים לקדש, אמר הכתוב פטר כל רחם, היינו שעוקר הוא מחשבות רחם שעת הזיווג צריך לקדש עצמו שלא לחשוב תאוות גופניות רק בלתי לה' לבדו, זה באדם ובבהימה לי הוא היינו בשעה שהאדם עושה מעשה בהמות, יחשוב במחשבתו לי הוא, היינו לשם מצות הבורא ית' שמו, ולא להנאת עצמו כלום

(כנסת יחזקאל)

### זאת חוקת הפסח

הענין כי היו ישראל במצרים במדרגה שפילה מאוד שהוצרכו להמשיך רחמים ממקום גבוה שאין נוגע שם שום חיצון וכמו שדרשו ח"ל אני ולא מלאך, בבחי' אני ה' חוקר לב בוחן כליות, ויודע הנקודה הפנימית של נפש הישראלי שבאמת טוב, ואף שהיו נראים לפנים כהמצרים, אבל השי"ת בוחן כליות ולב יודע פנימיות לבבם ושישראל התמרמרו על ריחוקם מהשי"ת ועי"ז התעורר רחמים ממקור הרחמים למעלה, ולכן כל בן נכר לא יאכל בו להורות עי"ז שאכילה הזאת היא ממקור גבוה שאין שום חציון מגיע

(ישמח ישראל)

### ויצא מעם פרעה ויעתר אל ה'

ונראה לי כי איתא בגמ' במקום שבעלי תשובה עומדין צדיקים גמורים אין יכולים לעמוד, כי הצדיק שלא טעם טעם מר לעולם אין כוחו גדול כל כך כזה, שהיה משוקע בחטא והעלה עצמו מעומק הקליפות שהיה בו זה פירוש הפסוק ויצא מעם פרעה רומז לבעל תשובה שיוצא מעומק הקליפות "ויעתר אל ה'" זה יוכל לעתור אל ה' ועוד כוחו גדול שיוכל להפוך מידת הדין למדת הרחמים, כעתר זה שמהפכת את התבואה, ולזה כוונת חז"ל בלשונם הזהב במקום שבעלי תשובה "עומדין" כי עמידה זה תפילה

(אור לשמים)

קול קראלי - 074-7962278

# ביאורי היים

## האם מכת ארבה היתה בארץ גושן

ד) עוד תירץ בעל ה"מרי"ח ניחוח" שליט"א, עפ"י מה שכתב ה"שפתי כהן", וז"ל: "וינח בכל גבול מצרים", שנחו על הארץ, ומריבויים נחו זה על זה עד שגבהו והחשיכו את עין הארץ, ולא הלכו ממקום למקום אלא "בכל גבול מצרים", ומריבויים לא היה מכילים גבול מצרים, והיו נחים זה על זה, בערך זה לא היה ולא יהיה, כי אותו שהיה בימי יואל היו הולכים ממקום למקום, שנאמר (יואל ב', ט') "בעיר ישוקו בחומה ירוצון", אבל אלו אין להם רשות לילך חוץ לתחום, ולא לארץ גושן, והיו ריבוי רב, אם כן היו מוכרחים להיות זה על זה. עכ"ל.

ועפ"י דבריו יש לתרץ שאין כאן כפל לשון, דבתחילה אמר "ויעל הארבה על כל ארץ מצרים", והיינו שבא ארבה לארץ מצרים, ולאחר מכן שהיה ריבוי גדול של ארבה, אמר שאת גבול מצרים לא עברו, אלא היו מגביהים זה על זה עד שכיסו את עין הארץ, ולא עברו את גבול מצרים, וזהו "וינח בכל גבול מצרים".

[ולפי זה קשה מה שהובא לעיל בתירוץ א', משם ספר כנפי נשרים, שפירש שגבול מצרים הכוונה שעברו את גבול מצרים, והלכו לארץ גושן, וכאן מפורש שלא עברו את גבול מצרים, ולא הלכו לארץ גושן. וצ"ע האם היתה מכת ארבה בארץ גושן, או לא.]

ה) עוד תירץ בעל ה"מרי"ח ניחוח" שליט"א, לפרש את כפילות הלשון, דהנה בתחילה כתוב "ויעל הארבה על כל ארץ מצרים", וידוע ש"כל" הוא רמז לספירת היסוד שמנו בא כל השפע, והמצריים שהיו כופרים בטובת יוסף שהיה מפרנס לכל מצרים, ומידתו מידת היסוד, על כן נאמר בתחילה "ויעל הארבה על כל ארץ מצרים", שנפגע בארץ מצרים כל מידת השפע שלהם, וכילה הארבה את התבואה. ולאחר מכן כתוב "וינח בכל גבול מצרים", וידוע שמילת "בכל" רומזת לספירת המלכות, והיינו ע"י הארבה נפגעה מידת מלכותם, וכמו שהבאנו לעיל [אות ג'] שע"י הארבה נודע מה הגבול של מצרים, ומה הגבול של כוש, וע"י נפגעה מידת מלכותם, דעכשיו אינם שולטים בשטחים, כמו שהיו שולטים מקודם למכת ארבה, וידוע דספירת המלכות ענין גבול עפ"י דין. וד"ל. עכ"ל.

מאת המו"צ מח"ס גם אני אודך  
הרה"ג גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

## מכון "גם אני אודך"

### קול צהלה ורינה שפתינו תרננה

בהדרת קודש וברגשי גיל וחדוה משגרים אנו בזאת ברכותינו קדם עט"ר חכימא דיהודאי המלהיב ליבם של ישראל לאבינו שבשמיים המזכה כלל ישראל באמריו הטהורים ומאירם בתשובותיו הבהירים ממשיך דרכם של רבותינו הק' זיע"א

### בקש"ת מרן רבינו הגה"צ שליט"א מקראלי

#### לרגל השמחה השרויה במעון הקודש

#### בהולדת הבת במזל טוב

יה"ר שיריו ורב נחת ותענוג דקדושה ממנו ומכל יוצ"ח

מאחל בלונ"ח

תלמידו הדולה ומשקה מתורתו

הרב גמליאל הכהן רבינוביץ-יו"ר

בפרשתנו כתוב, ויעל הארבה על כל ארץ מצרים וינח בכל גבול מצרים. (שמות י', י"ד)

ויש להקשות על לשון הפסוק דלכאורה זהו כפל לשון שלא לצורך, דכתיב "על כל ארץ מצרים", ושוב כתיב "וינח בכל גבול מצרים", ?

א) והנה בספר "כמוצא שלל רב", (על הגדה של פסח, עמוד רל"ב) כתב ליישב, וז"ל: ביאר הגאון רבי אברהם ליכטנשטיין מפרושניץ, בעל "כנפי נשרים" (ווארשא תרמ"א) שכל המכות לא פגעו בארץ גושן, משום ששם היו בני ישראל, ורק מכת ארבה היתה בארץ גושן, וזאת משום שבני ישראל כבר היו קרובים לצאת ממצרים, וכדי שלא יישארו כל התבואות שזרעו שם למצרים, שלח הקב"ה את הארבה גם לגושן, ואכל את התבואות והפירות, כדי שלא ישאר מאומה למצרים. וזו כוונת הפסוק: "ויעל הארבה על כל ארץ מצרים", וגם "וינח בכל גבול מצרים", דהיינו גם בארץ גושן. (עכ"ל)

ב) לענ"ד נראה ליישב בס"ד ע"פ מש"כ שם הרמב"ן, וז"ל: "ואחריו לא יהיה כן", וכו', וכתב רש"י ואותו שהיה בימי יואל שנאמר בו כמוהו לא נהיה מן העולם, למדנו שהיה גדול משל משה, אותו של יואל היה על ידי מינים הרבה, שהיו יחד ארבה וחסיל וילק וגזם, אבל של משה שלא היה אלא מין אחד, וכמוהו לא היה ולא יהיה, וקשה עלי מאמר הרב שהרי כתוב "ויתן לחסיל יבולם ויגיעם לארבה" (תהלים ע"ח, מ"ו), וכתיב אחר "אמר יבוא ארבה וילק ואין מספר" (שם, ק"ה, ל"ד), וכו', אבל בכל גבול מצרים נמשך לפניו לא היה כן ארבה כמוהו, ואחריו לא יהיה כן, שם, עכ"ל.

ולפ"ז מתורץ הכפל לשון, דכתיב "על כל ארץ מצרים", ושוב כתיב, "וינח בכל גבול מצרים", משום שמה דכתיב "וינח בכל גבול מצרים", זהו להמשך דכתיב כאן בפסוק "כבד מאד לפניו לא היה כן ארבה כמוהו, ואחריו לא יהיה כן". להורות שרק במצרים לא היה ארבה כזה, ודו"ק היטב.

ג) בספר "מרי"ח ניחוח" לידידי הגאון רבי יוסף חיים מסעוד אבוחצירא שליט"א, עה"ת תירץ עפ"י מש"כ בקיצור האלשיך, וז"ל: "ויעל הארבה" מעצמו "על כל ארץ מצרים", ולהורות שזה הוא דרך השגחה מהש"ת אמר הכתוב "וינח בכל גבול מצרים", ד' מאות פרסה על ד' מאות פרסה ולא יותר, כמאמרם ז"ל (שמו"ר פי"ג ד') שעל ידי הארבה נתוודע איזה גבול מצרים, ואיזה גבול כוש, וזה שנאמר (ישעיה כ"ו, ט') "כאשר משפטיך לארץ צדקו למדו יושבי תבל". (עכ"ל).

ועפ"י דברי האלשיך הקדוש יש לומר שאינו כפל לשון, שבתחילה אמר "ויעל הארבה על כל ארץ מצרים", והיינו שבא מכת ארבה בארץ מצרים, ולאחר מכן אמר שעוד פעולה הייתה לארבה שגבל את גבול מצרים וגבול כוש, דעל ידי הארבה שהיה רק במצרים, ידעו מהו גבול כוש, ומהו גבול מצרים, וזהו "וינח בכל גבול מצרים", ונראה לומר בזה שבתוך מכת ארבה, חוץ ממה שכילה הארבה את התבואה, היתה מכה נוספת, והיא שגבל את גבול ארץ מצרים וגבול כוש, שכנראה היה וויכוח בין כוש למצרים מה גבולם, ועתה שבא הארבה ולא עבר את גבול ד' מאות פרסה על ד' מאות פרסה, ידעו כולם מהו גבול ארץ מצרים, והפסידה מצרים חלקי ארץ שהיה לה ויכוח עליהם עם בני כוש.

# הליכות חיים

## קידוש בשבת להולדת הבת

מנהג עריכת קידוש וסעודה בשבת לרגל שמחת לידת בת, הובא בכמה מהקדמונים ומהפוסקים, כמו שכתב בטעמי המנהגים (חלק שלישי, עיני מילה) בשם ספר המאור הגדול שמצוה לעשות סעודה ולשמח בעת בוא נשמת ישראל קדושה מעולם עליון, ואף בנשמת בת עושים יום טוב בעת שקוראים לה שם, שקריאת השם היא זמן כניסת הנשמה העליונה.

וכן הוזכר מנהג זה בשו"ת שאלת יעבץ (ח"ב סימן קפ) ובשו"ת דרכי נועם (אה"ע סימן א וברב פעלים ח"א אה"ע סימן יב).

ויש לדון מהו מקור מנהג זה, מה טעמו, והאם גדרו כסעודת מצוה לענין דיני סעודת מצוה. והנה מקור המנהג מדברי הגמרא (ב"ק פ). ששנינו 'רב ושמואל ורב אסי איקלעו לבי שבוע הבן, ואמרי לה לבי ישוע הבן', ופירש רש"י (ד"ה ישוע) ששמחת ישוע הבן היא סועדת שמחת פדיון הבן ששמחים על ישועתו שנפדה אולם התוספות שם (ד"ה ישוע) הקשו שלשון ישועה אינו שייך לענין פדיון הבן והביאו בשם רבינו תם שפירש שישוע הבן היא סעודה על כל שנשע הולד בכך שנמלט ממעי אמו כדכתיב והמליטה זכר (ישעיה 10) נקט לשון ישועה והווי רגילין לעשות לכך סעודה. וכתב התרומת הדשן (סימן רסט) שטעם זה הוא טעם עריכת סעודת שלום זכר שעושים בליל שבת אצל היולדת, ששמחים על שנשע הוולד ממעי אמו. הובאו דבריו ברמ"א (ו"ד סימן רסה סי"ב).

והנה טעם זה שייך אף בלידת בת ואמנם ראה בדגול מרובה (יו"ד סימן קעח) שהקשה שלפי טעם מה טעם אין עושים סעודה אף בלידת בת, שאף הבת נושעה ממעי אמה, אכן כאמור מצינו בכמה מהקדמונים שנהגו אף בלידת בת לעשות סעודה ושמחה אמנם מנהג זה אינו מנהג ברור כמו המנהג שעושים שלום זכר שזה מנהג ברור שהוזכר ברמ"א ונתפשט בכל ישראל.

עוד מצינו מקור למנהג זה בדברי הגמרא (בבא בתרא צא): ששנינו שם 'אמר רבה בר רב הונא אמר רב: מאה ועשרים משתאות עשה בעז לבניו, שנאמר ויהי לו שלשים בנים ושלשים בנות וגו', ובכל אחת ואחת עשה שני משתאות, אחד בבית אביו ואחד בבית חמיו, ופירש רבינו גרשום שם שמשתאות אלו עשה בועז ובלידת כל אחד ואחד מבניו ומבנותיו, וכן כששלחם לחופה עשה משתה לכל אחד. ומבואר שהן בלידת בו והן בלידת בת עשה בועז משתה על לידתם. ולפי המבואר בדברי תוס' לעיל שזהו שמחת ישוע הבן מבואר היטב שאין חילוק בזה בין בן לבת. ובטעם מנהג זה הנה לדעת רבינו תם הנזכר לעיל, הרי טעמו מפורש שהוא משום שמחת ישועת הבת שנושעה ממעי אמה, ולדעת רש"י שאין עושים שמחה לישועה זו, אפשר שטעם מנהג זה הוא כפי המבואר בט"ז (יו"ד סימן רסה אות יג) שטעם סעודת שלום זכר ללידת זכר היא משום נישוחם אבליים שיש לנחמו על כך שהשכיח ממנו המלאך את כל התורה שלימדו במעי אמו כמבואר בגמרא (נדה ל:), ומטעם זה שייכת סעודה כגון זו אף בלידת בת, שהרי אף הבת לומדת במעי אמה את כל התורה כולה ומלאך משכחה כמבואר בפסקי תוספות נדרים (אות סב) שטעם לימוד זה משום כח יצר הטוב, ואף לבת יש יצר טוב. ונמצא שסעודה זו שייכת אף בלידת בת שיש לנחמה על שכחת התורה. ובגדרה של סעודה זו נראה שלפי המבואר בחות יאיר (סימן ע) שכל סעודה הנעשית לתכלית הודאה להשם על חסדו הרי שאפשר שאף סעודה זו נחשבת סעודת מצוה. ככל דיני סעודת מצוה ויכול תלמיד חכם להנות ממנה, ואף האבל להשתתף בה אבל לא לאכול בה.

מאת הדומ"צ הרה"ג עמרם פריד שליט"א

## ועד הרבנים ד'קראלי בית הוראה זכרון משה

מיסודם של רבותינו הק' זי"ע. בנשיאות מרן רבינו שליט"א

### קול רינה וישועה באהלי צדיקים

בהדרת קודש וברגשי גיל וחדוה משגרים אנו בזאת ברכותינו קדם עטרת ראשינו נשיאינו ותפארתינו מורה דרכינו ומיישר אורחותינו, אוהבם של ישראל ומלהיב ליבם לאבינו שבשמיים

## הוד מרן רבינו עט"ר שליט"א

לרגל השמחה הגדולה בחצר הקודש

בהולדת הבת

יה"ר שירון רוב נחת תענוג דקדושה ומשמחת בית צדיקים יושפע שפע רב והשפעות טובות לכל בית ישראל אבי"ר

המאחלים ברוב כבוד ויקר

הרב צבי רוזנטל הרב מרדכי מוזס הרב גמליאל רבינוביץ

## מרכז "אמונת חיים" קראלי

מיסודם וע"ש רבותינו הק' זי"ע. בנשיאות מרן רבינו שליט"א

### בעלוץ צדיקים רבה תפארת

בהדרת קודש וברגשי גיל וחדוה משגרים אנו בזאת ברכותינו קדם עטרת ראשינו נשיאינו ותפארתינו מורה דרכינו ומיישר אורחותינו, אוהבם של ישראל ומלהיב ליבם לאבינו שבשמיים

## הוד מרן רבינו עט"ר שליט"א

לרגל השמחה השרויה במעון הקודש

בהולדת הבת

יה"ר שירון רוב נחת תענוג דקדושה ומשמחת בית צדיקים יושפע שפע רב והשפעות טובות לכל בית ישראל אבי"ר

המאחלים בהערכה ובהוקרה

המתקרבים שומעי לקחו מערכת העלון השבועי

## ארגון מצמיח ישועות

### ובכן צדיקים יראו וישמחו

בהדרת קודש וברגשי גיל וחדוה משגרים אנו בזאת ברכותינו קדם נשיאינו מאיר עינינו ומורה דרכינו מעתיר תדיר לישועת הכלל והפרט חביבם ואוהבם של ישראל

## הוד מרן רבינו הגה"צ שליט"א

ולא"ח הרבנית הצדקנית תליט"א

לרגל שמחת הולדת הבת במז"ט

יה"ר שירון רוב נחת ותענוג דקדושה ממנו ומכל יוצ"ח

ב/ההנהלה

מאיר סויסה נתנאל אחיאל מיכאל לגסה

כתובת לתרומות תגובות ולקבלת הגליון

רח' דב גור 20/23 אשדוד

טל. 055-6798152

באימ"ל: 3118494@gmail.com